

Colòmbia: eleccions carregades de futur

Enguanys Colòmbia té eleccions legislatives i presidencials. Diumenge, dia 9, es van celebrar les legislatives: al Senat (100 escons), a la Cambra de Representants (163 escons) i al Parlament Andí (5 escons). (Pel que fa al Senat i la Cambra de Representants, no hi incloc els escons per a minories indígenes i afrodescendents a les dues cambres, que tenen una elecció diferenciada.) La jornada es va celebrar amb plena normalitat, però amb una baixa participació: el 44% a les cambres i el 30% al Parlament Andí (en vies de desaparèixer). A més, el nombre de vots nuls és alt (12%), probablement per la complexitat del sistema de vot, i hi ha un vot en blanc significatiu del 6%.

El resultat ha estat força ajustat. Al Senat, victòria del Partit de la U (liderat pel president Santos), amb 21 escons, seguit del Partit Conservador i el del Centre Democràtic d'Uribe (tots dos amb 19), el Partit Liberal (17), Canvi Radical (9), Aliança Verda (5), Pol Democràtic (5) i Opció Ciutadana (5). Amb vot popular, quasi un empat: només un 2% separa els quatre primers partits. Quant a la Cambra de Representants, en escons el Partit Liberal supera la resta (39), malgrat que en percentatge guanya el Partit de la U. El segon és, doncs, el Partit de la U (37), seguit del conservador (27), Canvi Radical (16), Centre Democràtic (12), Aliança Verda i Opció Ciutadana (6), Pol i Mira (3) i tres partits petits amb un escó cadascun.

Globalment, els perdedors són clars: el vot en blanc, que s'esperava més nombrós; el moviment Mira, tot i que ha aconseguit resistir a la Cambra; i els partits d'esquerra, amb

una Unió Patriòtica que no ha aconseguit representació a la cambra, un Pol que ha retrocedit i un partit verd que, tot i resistir, no millora. Dinou escons, a les dues cambres, sobre 263. També cal comptabilitzar entre els perdedors el Partit Liberal, que, tot i ser l'únic partit que ha conservat escons, ha estat quart al Senat quan aspirava a ser primer. Els guanyadors són Uribe i, en perspectiva futura, Santos, més que probable president. S'ha consolidat una clara majoria de dretes al país i una clara majoria presidencial, amb un 65% del Senat. En termes relatius i d'expectatives, també es pot considerar guanyador el Partit Conservador, amb més bon resultat del pronosticat i superior al Liberal.

Les eleccions, a més de donar majories i minories a les cambres, tenen un important impacte sobre diversos elements: a) el futur polític d'Uribe; b) l'impacte sobre les presidencials (25 de maig) i sobre el procés de pau, que marcarà el nou

RAFAEL GRASA

PRESIDENT DE L'INSTITUT CATALÀ
INTERNACIONAL PER A LA PAU

El que està en joc no és l'aprovació de mesures per la pau, sinó la dificultat de pactar-les

Pel que fa al futur polític d'Uribe, és clar: mai ningú havia tret un resultat semblant en una llista tancada, encara que molt plural, i amb una campanya focalitzada en ell mateix. Serà el gran opositor a Santos, però ara en un escenari nou, el legislatiu. Tanmateix, el resultat és pitjor del que esperava obtenir globalment, malgrat alguns resultats espectaculars a Bogotá i Antioquia.

Pel que fa a l'impacte sobre les presidencials i les negociacions al'Havana, el cert és que, tot i que la campanya serà dura, res no fa preveure que Santos pugui perdre. Tampoc trobarà obstacles a les cambres: en el futur veurem dialèctiques apassionades,

cicle polític; c) els eventuals partits frontissa en la governabilitat futura; d) l'impacte sobre el sistema de partits, sobretot pel que fa al grau de renovació i continuïtat de partits, i el paper dels partits petits; e) el futur dels partits d'esquerra, i f) la influència de la parapolítica i dels grups il·legals en el futur del país.

però, atès el suport del Pol i els verds a les converses de l'Havana, el percentatge favorable al procés de pau és del 80%. Per tant, el que està en joc no és l'aprovació de mesures per construir la pau, sinó, en tot cas, la dificultat i el cost que suposarà pactar-les. A més, Claudia López, Jorge Robledo i Iván Cepeda, parlamentaris de l'esquerra i grans oradors, donaran també una dura rèplica a Uribe.

Pel que fa als partits frontissa per a la governabilitat i al futur del sistema de partits, dues reflexions breus. En primer lloc, tot i les possibilitats de construir aliances de geometria variable dels conservadors, és poc probable que ho facin amb Uribe. La política d'aliances requerirà més subtilitat en aquesta legislatura. Pel que fa al sistema de partits, segueix sent la baula feble del sistema polític colombià, ja que depèn sobretot de personalitats i no dels partits, i perquè té poca capacitat de renovació. La bona notícia és que molts dels partits petits han resistit l'amenaça de desaparició. Sobre els partits d'esquerra, ja n'hem dit el més important, però hi podem afegir que, sociològicament, les esquerres a Colòmbia no tindran resultats semblants als dels països de l'entorn fins que els acords de pau siguin una realitat i s'executin.

Finalment, encara és aviat per saber quin impacte tindran la parapolítica i els grups il·legals en la nova legislatura. El que és indubtable és que en tindran: un estudi dels candidats de departaments publicat abans de les eleccions identificava 131 candidats amb relacions directes o indirectes amb aquests grups.

Per tot plegat, aquests resultats marcaran el futur a curt termini de Colòmbia.

